

Vejledning til kommuner og uddannelsesinstitutioner

Samarbejde hjælper unge i uddannelse

God digital deling af oplysninger om unge med uddannelsespålæg

Version 2.0, januar 2022

Gode råd om:

Hvordan kommuner og uddannelsesinstitutioner kan skabe en god praksis for samarbejde og digital datadeling om unge med uddannelsespålæg

Hvilke opgaver kommuner og uddannelsesinstitutioner har, når de deler digitale data mv. om unge med uddannelsespålæg

Hvordan en god digital datadeling mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner kan hjælpe den unge med uddannelsespålæg

Indhold

Denne vejledning giver gode råd til kommuner og uddannelsesinstitutioner om, hvordan digital datadeling om unge med uddannelsespålæg kan understøtte et bedre samarbejde til gavn for den unge.

Viden og erfaringer på området viser, at der er betydeligt potentiale for at styrke både samarbejdet og datadelingen om den unge i overgangen mellem uddannelseshjælp og uddannelse. Derfor har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR),

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) og Styrelsen for IT og Læring (STIL) udarbejdet denne vejledning.

Formålet med vejledningen er samtidig at få præciseret, hvilke opgaver henholdsvis kommunerne og uddannelsesinstitutionerne har i forbindelse med datadelingen, for dermed at gøre det mere klart, hvad de kan forvente af hinanden.

Kort om vejledningen

Vejledningen er baseret på viden fra evalueringer samt erfaringer fra kommuner og uddannelsesinstitutioner og er tiltænkt at give inspiration for udvikling af et godt samarbejde. Målet er en bedre deling af oplysninger, der understøtter en sammenhængende og kvalificeret indsats, når unge med uddannelsespålæg har brug for støtte til at komme godt i gang med samt gennemføre en uddannelse.

Målgrupperne for vejledningen er medarbejdere i kommuner, herunder vejledere i den kommunale ungeindsats, administrative medarbejdere samt

lærere og vejledere på uddannelsesinstitutioner. Vejledningen er derudover udarbejdet som inspiration til ledere i kommuner og på uddannelsesinstitutioner, som har ansvaret for indsatsen for de unge med uddannelsespålæg.

Vejledningen indeholder konkrete råd til en effektiv og kvalificeret datadeling og til at bruge data til at opbygge et godt samarbejde mellem kommunerne og uddannelsesinstitutionerne og ikke mindst den unge.

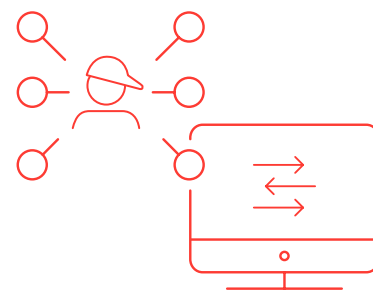
Bedre datadeling styrker unges uddannelsesmuligheder

Formålet med at dele oplysninger er at styrke samarbejdet omkring unge, der starter i uddannelse direkte fra uddannelseshjælp, så flere kan gennemføre en uddannelse.

Deling af oplysninger mellem kommune og uddannelsesinstitution skal understøtte

en koordineret indsats for den unge med uddannelsespålæg, så vigtig viden ikke går tabt. Deling af viden skal sikre, at den unge får den rette hjælp ved uddannelsesstart og undervejs, hvis den unge i et uddannelsesforløb er i risiko for frafald.

Nye tiltag på ungeområdet

D. 1. januar 2022 trådte en række nye tiltag i kraft på ungeområdet. Det har betydning for rammerne for samarbejdet om fastholdelse af unge med uddannelsespålæg i uddannelse.

Nytænkning af beskæftigelsesindsatsen

Ret til mentor i overgang til uddannelse

Uddannelseshjælpsmodtagere får ret til mentorstøtte i overgangen fra uddannelseshjælp til uddannelse. Mentoren skal hjælpe med at fastholde unge i uddannelse. Retten gælder i op til 6 måneder efter uddannelsesstart og mentorstøtten kan forlænges, hvis der er behov for det.

Styrket opfølgning på frafaldstruede unge

Kommunen forpligtes til at reagere på beskeder om risiko for frafald fra uddannelsesinstitutionerne, som modtages i løbet af de første seks måneder efter studiestart. De relevante fastholdelsesinitiativer kan herefter igangsættes med inddragelse af den unge og uddannelsesinstitutionen.

Ny digital forbindelse mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner

Med Nytænkning af beskæftigelsesindsatsen kom der nye regler for, hvilke oplysninger om unge med uddannelsespålæg kommunen skal udveksle med uddannelsesinstitutionerne. Kommunerne skal fremover foretage en konkret og fremadrettet vurdering af, om den unge har brug for støtte i uddannelsen, som personen er optaget på.

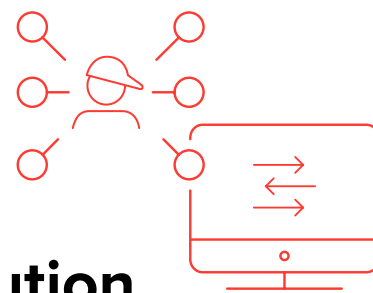
Kommunen og uddannelsesinstitutionerne får også pligt til at udveksle relevante kontaktoplysninger, så de forskellige medarbejdere hurtigt og nemt kan starte en dialog om den unges støttebehov. Intentionen er, at de oplysninger, der udveksles, er målrettede og kan danne grundlag for hurtigt at vurdere, om den unge skal have ekstra støtte.

Der er i den forbindelse etableret en ny digital løsning, som understøtter en mere struktureret og effektiv udveksling af oplysninger om unge med uddannelsespålæg.

Oplysningerne udveksles via de eksisterende fagsystemer, som medarbejderne anvender både i kommuner og på uddannelsesinstitutioner.

Kommunen skal fremover underrette uddannelsesinstitutionen om alle unge med uddannelsespålæg, der optages på en uddannelse, og som har et støttebehov. På den måde sikres det, at uddannelsesinstitutionerne får viden om alle unge, hvor der vurderes at være brug for støtte i uddannelsen.

Det gode samarbejde mellem kommune og uddannelsesinstitution

Når en ung påbegynder en uddannelse fra uddannelseshjælp, er et godt samarbejde mellem kommune og uddannelsesinstitution afgørende for, at den unge får en god start på uddannelsesforløbet og den rette støtte undervejs i uddannelsen. Mange af de unge, der overgår fra uddannelseshjælp til uddannelse, påbegynder en uddannelse på en erhvervsskole. Mange af de unge falder fra undervejs. I de fleste tilfælde er der tale om unge, der har behov for ekstra støtte og opmærksomhed både i overgangen til uddannelse og i fastholdelsen på den valgte uddannelse.

Et godt samarbejde mellem kommune og uddannelsesinstitutionen skal understøtte, at:

- den unge får den nødvendige støtte i overgangen til uddannelsen
- den unge får den nødvendige støtte og vejledning, når der opstår udfordringer undervejs i uddannelsen
- den unge gribes inden den unge falder fra uddannelsen

Hvordan sikres det gode samarbejde?

- Uddannelsesinstitutionen får fra start de relevante oplysninger fra kommunen for at sætte den rette støtte og hjælp i gang hurtigst mulig. Oplysningerne skal være handlingsorienterede og brugbare for uddannelsesinstitutionerne ift. at vurdere konkrete støttemuligheder og indgå i dialog med den unge om det.
- Der er et direkte forbindelsesled mellem de rette fagpersoner, så aftaler om støtte kan indgås og koordineres fra start. En ubesværet og struktureret kommunikationslinje mellem de relevante medarbejdere sikrer, at man i kommunen og på uddannelsesinstitutionerne aldrig er i tvivl om, hvem man skal kontakte, når man vil i kontakt med hinanden om en ung, som er i risiko for frafald.

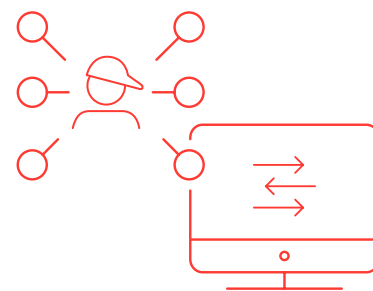
Behov for konkrete lokale samarbejdsaftaler

Der er samtidig stor forskel på, hvordan samarbejdet om fastholdelse giver mening lokalt, og det har stor betydning, at der sker løbende forventningsafstemning herom. Erfaringer peger på, at en tæt og løbende dialog mellem kommune og uddannelsesinstitution har stor betydning for, om det lykkes at fastholde de unge i uddannelse.

Vi anbefaler derfor, at hver enkelt kommune og erhvervsskole mødes med faste mellemrum for at tale om samarbejdet og de forskellige muligheder for at støtte de unge i fastholdelse.

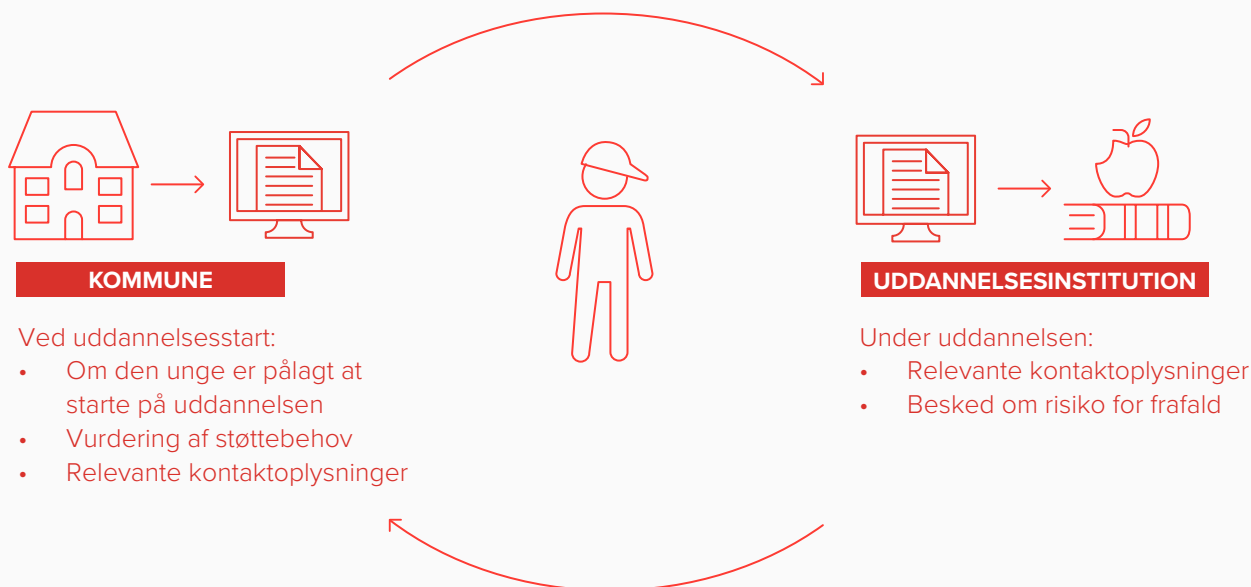
Find inspiration til det lokale samarbejde, herunder skabelon til samarbejdsaftale mellem kommune og erhvervsskole, i "Inspirationspapir til samarbejde om unge mellem kommuner og erhvervsskoler", som kan downloades på [Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside](#) eller på [Styrelsen for Arbejdsmarked- og Rekrutterings hjemmeside](#).

Det digitale samarbejde i praksis

Sådan foregår det digitale samarbejde

Samarbejdet mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner om unge med uddannelsespålæg er digitalt understøttet på følgende måde:

Oplysninger fra kommuner til uddannelsesinstitutioner

Når en uddannelseshjælpsmodtager optages på en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse skal kommunen tage stilling til og registrere i sit fagsystem, om den unge har faglige, sociale, personlige og/eller helbreds-mæssige støttebehov. Kommunen skal også registrere relevante kontaktoplysninger i kommunen på den person eller team, som uddannelsesinstitutionen kan kontakte, hvis der er behov for videre dialog om støtte til den unge mv. Kommunen skal for alle unge med uddannelsespålæg vurdere, om der er brug for støtte – hvad enten de er pålagt at begynde og gennemføre uddannelsen eller selv har valgt at starte på uddannelsen. Den unge får brev om, hvad der er sendt til uddannelsesinstitutionen i sin indbakke i Jobnet.

Oplysninger fra uddannelsesinstitutioner til kommuner

Det skal være nemt og enkelt at tage kontakt til hinanden mellem kommune og uddannelsesinstitution mhp. dialog om støttebehov og mulig hjælp for unge med uddannelsespålæg. Derfor skal uddannelsesinstitutionen sende relevante kontaktoplysninger på uddannelsesinstitutionen til kommunen, når de er blevet opmærksomme på, at den unge skal starte på uddannelsen.

Hvad må I dele?

Hvilke oplysninger om unge med uddannelsespålæg må kommune og uddannelsesinstitution dele?

Kommunerne skal videregive oplysninger om den unges eventuelle vanskeligheder i forhold til at kunne gennemføre uddannelsen. Dette følger af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 30, stk. 7. Kommunerne må derfor videregive de oplysninger, som kommunen vurderer er relevante i forhold til, at den unge kan gennemføre uddannelsen, uden at der skal indhentes samtykke fra den unge. Det indebærer alle former for personoplysninger, herunder også følsomme personoplysninger. Det er vigtigt, at man overvejer, hvad formålet er med at give oplysningerne videre, og om oplysningerne er så vigtige for kommune eller uddannelsesinstitution, at det er nødvendigt, at de videregives. Det anbefales også altid at inddrage den unge i dialogen, og at den unge ved, hvilke oplysninger der udveksles. Både kommune og uddannelsesinstitution skal til enhver tid sikre sig, at de overholder databeskyttelseslovens regler i deres behandling af personoplysninger, herunder kapitel 3 om behandling af oplysninger.

Hvilke oplysninger skal videregives til Ungedatabasen via jobcenterets fagsystem?

I jobcenterets fagsystem skal følgende registreres:

- Om den unge har brug for støtte til faglige udfordringer
- Om den unge har brug for støtte til sociale, personlige eller helbredsmæssige udfordringer
- Om støttebehov(ene) er dokumenteret
- Om der ikke vurderes at være støttebehov
- Om den unge har tilknyttet øvrige relevante støttepersoner
- Om jobcenteret gerne vil kontaktes af uddannelsesinstitutionen mhp. konkret dialog om den unges start på uddannelse
- Relevante kontaktoplysninger i kommunen

Registreringerne i jobcenterets fagsystem sker alene via forud definerede valgmuligheder, og der er ikke mulighed for at skrive fritekst. Der kan ikke udveksles følsomme personoplysninger via jobcenterets fagsystem, da Ungedatabasen ikke må indeholde denne type oplysninger.

Hvilke oplysninger skal videregives på anden vis?

Hvis kommunen vurderer, at det er relevant at videregive flere oplysninger end dem, som er registreret i jobcenterets fagsystem, skal det ske via sikker post, telefonisk kontakt eller lignende. Her kan der fx være tale om dokumentation om den unges læse-, skrive- eller regnefærdigheder, ordblindhed eller øvrige barrierer af betydning for fastholdelse og bevilling af hjælpemidler. Der kan fx også være en uddybning af, hvilke faglige eller sociale udfordringer den unge har, og som ikke kan udveksles via jobcenterets fagsystem, fordi der ikke kan skrives fritekst og ikke kan indgå fx følsomme personoplysninger.

Ungedatabasen indeholder oplysninger om unges uddannelses- og beskæftigelsesforløb indsamlet fra hhv. uddannelsesinstitutionerne og eIndkomst. I de studieadministrative systemer er det meget vigtigt at der indberettes data, når unge optages, gennemfører eller afbryder en uddannelse, og når en ung registreres som værende i risiko for frafald. Indberetninger til Ungedatabasen sker dagligt og videresendes til kommunernes fagsystem, så der kan ydes vejledning til unge 15-24 årige, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse og ikke er i aktivitet.

Kommunerne er dataansvarlige for opbevaring af persondata i Ungedatabasen. Ungedatabasen leverer endvidere data om 15-29-årige til Beskæftigelsesministeriet.

Sådan gør I, i kommunen

Prioriter digital kommunikation og samarbejde med uddannelsesinstitutionerne

Sørg for, at medarbejderne i kommunen ved, hvordan den digitale deling af oplysninger kan hjælpe unge med uddannelsespålæg til at gennemføre uddannelsen

- ✓ Oplys medarbejderne i kommunen om, at det er vigtigt altid at tage stilling til de unges støttebehov ifm. at den unge starter på en uddannelse.
- ✓ Oplys om hvad kommunen skal gøre, når de får henvendelser i forbindelse med risiko for frafald

Udarbejd faste procedurer for, hvordan kommunikationen skal fungere:

- ✓ Hvem i kommunen registrerer den unges støttebehov mv., som sendes til uddannelsesinstitutionen?
- ✓ Hvem i kommunen forholder sig til, hvilke kontaktoplysninger, der skal angives til uddannelsesinstitutionen?
- ✓ Hvem i kommunen modtager beskederne om kontaktperson på uddannelsesinstitutionen og besked om risiko for frafald og handler på dem?
- ✓ Skal der laves særlige aftaler med nogle uddannelsesinstitutioner, hvor der er behov for et tættere samarbejde?
- ✓ Sørg for at medarbejderne kender og kan bruge de digitale muligheder.

Sådan bruges de digitale funktioner, når unge med uddannelsespålæg optages på en uddannelse

Orienter jer aktivt om, at den unge er optaget på en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse

- ✓ Det er vigtigt, at oplysningerne om den unge udveksles i god tid, når den unge optages på uddannelsen. Oplysninger om at den unge er optaget på en uddannelse fremgår i jobcenterets fagsystem. Sørg for at have en systematik, der gør, at I hurtigt bliver opmærksomme på optag.

Pålæg den unge at begynde og gennemføre uddannelse, hvis det er relevant

- ✓ Husk at få registreret i fagsystemet, hvis I vurderer, at den unge skal pålægges at påbegynde og gennemføre uddannelsen.

Forhold jer konkret til den unges støttebehov og registrer dem

- ✓ Registrer i jobcenterets fagsystem, om den unge har brug for støtte på den pågældende uddannelse. Husk at inddrage den unge i vurderingen af disse støttebehov.
- ✓ Forhold jer til, hvem i kommunen, der for den enkelte unge skal angives kontaktoplysninger på og registrer det i jeres fagsystem.

Vurder, om der er brug for at udveksle flere oplysninger

- ✓ Det er ikke muligt at skrive i et fritekst til uddannelsesinstitutionen. I skal derfor forholde jer til, om der er øvrige væsentlige oplysninger, fx følsomme personoplysninger, som uddannelsesinstitutionen skal orienteres om på anden vis.

Sådan bruges de digitale muligheder, når unge med uddannelsespålæg er i risiko for frafald

✓ Tag dialogen med uddannelsesinstitutionen om opfølgning

Hvis kommunen modtager underretning om risiko for frafald på unge med uddannelsespålæg inden for de første seks måneder af den unges uddannelse, har kommunen pligt til at reagere og tage kontakt til den unge. Kommunen skal tage stilling

til, om der skal igangsættes fastholdelsesinitiativer hurtigst muligt efter underretningen. Udarbejd procedurer for, hvordan opfølgningen på bedst mulig vis sker, herunder med inddragelse og dialog med uddannelsesinstitutionen, så der er et fælles afsæt for handling.

Vigtige administrative opmærksomhedspunkter

✓ Abonnementet i UDB på den unge holdes fremover åbent

Fremover ændres betingelserne for abonnementet, således at kommunen til enhver tid kan modtage beskeder om risiko for frafald mv. om den unge og ikke risikerer, at abonnementet lukkes, når den unge afgår fra uddannelseshjælp. Abonnementet er altså åbent, selvom kommunen afmelder den unge fra ydelse.

✓ Udpeg en konkret modtager af beskeder fra uddannelsesinstitutionerne

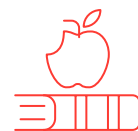
Det kan være en praktisk udfordring for samarbejdet, hvis der sker sagsbehandlerskift på tidspunktet, hvor den unge er i risiko for frafald. For at

undgå, at der "mangler" en relevant modtager i kommunen, bør den enkelte kommune tage stilling til, hvem modtageren skal være. Vedkommende skal have et overblik over beskeder om risiko for frafald for de unge, hvor det er relevant, så der hurtigt kan handles.

Det kan være:

1. en medarbejder der har et særligt ansvar for unge med uddannelsespålæg.
2. et team med ansvar for unge overgangen fra uddannelseshjælp til uddannelse og fastholdelse.

Sådan gør I, som uddannelsesinstitution

Prioriter digital kommunikation og samarbejde med kommunerne

Sørg for at relevante medarbejdere ved, at kommunen er en vigtig samarbejdspartner, når det handler om at fastholde de unge i uddannelse.

Vær opmærksom på den hjælp, som kommunen kan yde til den unge med uddannelsespålæg

Som uddannelsesinstitutioner kan der i nogle tilfælde mangle viden om, at kommunen kan hjælpe den unge med nogle af de udfordringer, de møder under uddannelse, og dermed understøtte at de fastholdes i uddannelsen.

Det kan være en god ide at tage kontakt til kommunen for at få mere konkret viden om, hvad de kan bidrage med og afstemme forventninger og muligheder.

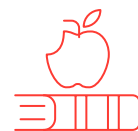
Sørg for at medarbejderne på uddannelsesinstitutionen ved, hvordan den digitale deling af oplysninger kan hjælpe unge med uddannelsespålæg til at gennemføre uddannelsen

- ✓ Oplys om hvad uddannelsesinstitutionerne kan bruge oplysningerne om den unges støttebehov fra kommunerne til i forbindelse med start på uddannelse.
- ✓ Oplys om hvad kommunerne kan gøre, når de får henvendelser fra uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med risiko for frafald.

Sørg for at medarbejderne kender og kan bruge de digitale muligheder, ikke mindst i forbindelse med risiko for frafald

Udarbejd procedurer for, hvordan den digitale kommunikation med kommunerne skal fungere:

- ✓ Hvordan sikres det, at medarbejderne ved, hvor i det studieadministrative system, de kan finde oplysningerne fra kommunen om støttebehov og relevante kontaktoplysninger?
- ✓ Hvordan sikres det, at oplysningerne bliver læst inden den unge starter på uddannelsen, og at rette person handler på dem?
- ✓ Hvem kontakter kommunen, hvis de gerne vil have en dialog inden den unge starter på uddannelsen?
- ✓ Hvem på uddannelsesinstitutionen tilbagesender kontaktoplysninger til kommunen?
- ✓ Hvem på uddannelsesinstitutionen sender beskeder til kommunen i forbindelse med risiko for frafald?
- ✓ Hvordan sikres det, at viden om at den unge er frafaldstruet bliver videregivet til den medarbejder, der har ansvar for at registrere risiko for frafald i uddannelsesinstitutionens fagsystem?
- ✓ Sendes beskeden i så god tid, at kommunen har mulighed for at handle på den?
- ✓ Er der evt. nogle kommuner, hvor der er behov for at etablere et tættere samarbejde for at følge op på den digitale kommunikation?

Sådan bruges oplysningerne, når unge med uddannelses-pålæg starter i uddannelse

Sørg for at oplysningerne fra kommunen kommer videre til vejlederne/kontaktlærer/underviser mv.

Oplysningerne om den unges støttebehov, kontaktperson i kommunen mv. sendes direkte til det studieadministrative system på uddannelsesinstitutionen. Uddannelsesinstitutionerne anvender forskellige systemer, hvilket betyder, at det varierer, hvor oplysningerne kan findes og hvordan.

Det er helt centralt, at de rette medarbejdere ved, hvor oplysningerne kan findes, fx lærere og vejledere, der har kontakten til de unge. Sørg for at udarbejde en klar procedure for, hvordan de rette personer bliver bekendte med oplysninger i god tid, så det er muligt at handle på dem og evt. tage en dialog med den unge og kommunen.

Når unge med uddannelses-pålæg er i risiko for frafald

Husk at underrette om risiko for frafald i tide

Uddannelsesinstitutionen skal altid sende meddelelser om risiko for frafald til kommunen, fx på grund af fravær eller bekymrende adfærd. Sørg derfor for, at medarbejderne ved, at dette skal ske via de eksisterende digitale funktioner i det studieadministrative system og lav en arbejdsgang for, at beskeder sendes i tide.

